

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЮНАРКОМА
І ПРЕЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 4
(7565)
СУБОТА
8
СТУДЗЕНЯ
1944 г.

Цана 20 кап.

Указам Прэзідыума Вярхоўнага
Совета СССР ад 1 студзеня 1944 г.
прысвоена званне Героя Савецкага
Саюза 19-ці беларускім партызанам
за іх выдатныя баявыя дзеянні супроць
нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Слава героям беларускага народа —
мужным партызанам і партызанкам!

ЗАГАД ВЯРХОЎНАГА ГАЛОЎНАКАМАНДУЮЧАГА Генералу арміі ВАТУЦІНУ

Войскі 1-га Украінскага фронту 5 студзеня, пасля
пяцідзённых жорсткіх баёў, штурмам авалодалі горадам і
вялікім чыгуначным вузлом **Бердзічаў** — моцным апорным
пунктам абароны немцаў на паўднёва-заходнім напрамку.

У баях за авалодаванне горадам **Бердзічаў** вызначы-
ліся войскі генерал-палкоўніка **Леселідзе**, генерал-маёра
Перхаровіч, артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі
Карыфілі і лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі **Кра-
соўскага**.

Асабліва вызначыліся:

389 стралковая дывізія палкоўніка **Колабава**, 117 гвар-
дзейская стралковая дывізія палкоўніка **Валковіч**, 24 страл-
ковая дывізія генерал-маёра **Прохарава**, 395 стралковая
Таманская Чырвонасцяжная дывізія палкоўніка **Варажы-
шчава**, 44 гвардзейская танкавая Чырвонасцяжная брыга-
да падпалкоўніка **Гусакоўскага**, 12 асобны гвардзейскі
танкавы полк падпалкоўніка **Ільюшкіна**, 312 гвардзейскі
знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі полк палкоў-
ніка **Саламаціна**, 493 знішчальны супроцьтанкавы арты-
лерыйскі полк падпалкоўніка **Віленскага**, 69 гвардзейскі
артылерыйскі Новаарасійскі чырвонасцяжны полк падпал-
коўніка **Пятруня**, 91 гвардзейскі мінамётны полк падпал-
коўніка **Сігачова**, 227 штурмавая авіяцыйная дывізія пал-
коўніка **Ложачнікава**.

У азнамянаванне атрыманай перамогі злучэнням і
часцям, якія вызначыліся ў баях за вызваленне горада
Бердзічаў, прысвоіць назву „**Бердзічаўскіх**“.

Надалей гэтыя злучэнні і часці называць:

339-я стралковая Бердзічаўская дывізія,
117-я гвардзейская стралковая Бердзічаўская дывізія,
24-я стралковая Бердзічаўская дывізія,
44-я гвардзейская танкавая Бердзічаўская Чырвона-
сцяжная брыгада,

12-ы асобны гвардзейскі танкавы Бердзічаўскі полк,
312-ы гвардзейскі знішчальны супроцьтанкавы арты-
лерыйскі Бердзічаўскі полк,

493-ці знішчальны супроцьтанкавы артылерыйскі Бер-
дзічаўскі полк,

91-ы гвардзейскі мінамётны Бердзічаўскі полк,

227-я штурмавая авіяцыйная Бердзічаўская дывізія.

395-ю стралковую Таманскую Чырвонасцяжную дыві-
зію і 67-ы гвардзейскі артылерыйскі Новаарасійскі Чыр-
вонасцяжны полк, якія неаднаразова вызначыліся ў баях
з нямецкімі захопнікамі, прадставіць да ўзнагароджання
ордэнамі **Суворава II ступені**.

Сёння, 6 студзеня, у 1 гадзіну сталіца нашай Радзі-
мы Масква ад імені Радзімы салютуе нашым доблесным
войскам, якія вызвалілі горад **Бердзічаў**, — дваццаццю
артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох
гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні абвешчаю падзяку ўсім
кіруючым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за выз-
валенне горада **Бердзічаў**.

Вечная слава героям, якія загінулі ў барацьбе за сва-
боду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы

Маршал Савецкага Саюза **І. СТАЛІН**.

6 студзеня 1944 года.

Падзяка за новагоднія віншаванні

Выказваю падзяку ўсім арганізацыям, установам і
асобам у Савецкім Саюзе і за граніцай, якія прыслалі
мне віншаванні і добрыя пажаданні на Новы Год.

І. СТАЛІН.

Смелыя партызанскія налёты

Партызанскі атрад, які
дзеінічае ў адным з раёнаў
Палескай абласці, замінара-
ваў у часак чыгушкі. На міну-
нашчы ў нямецкіх войсках
знішчаны ўзровень. Узрываю скінуты з
платформы і разбіта 9 плат-
форм разам з 14-цю аўта-
машынамі, якія на іх знахо-
дзіліся.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР Аб прысваенні звання Героя Савецкага Саюза беларускім партызанам

За ўзорнае выкананне ўрадавых за-
данняў у барацьбе супроць нямецка-
фашысцкіх захопнікаў у тыле праціўніка
і праўлення пры гэтым адвагу і герой-
ства і за асаблівыя заслугі ў развіцці
партызанскага руху ў Беларусі прысвоіць
званне **Героя Савецкага Саюза** з уру-
чэннем ордэна **Леніна** і медалі „**Залатая
Звязда**“:

1. Азончыку Аляксандру Сямёнавічу.
2. Барыкіну Емельяну Ігнатавічу.
3. Захараву Івану Кузьмічу.
4. Зябінскаму Нікалаю Васільевічу.
5. Ісачанка Аляксандру Лаўрэнцевічу.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **М. Калінін**.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР **А. Горкін**.

Масква, Крэмль, 1 студзеня 1944 г.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР Аб узнагароджанні ордэнамі і медалямі партызан, арганізатараў парты- занскага руху, работнікаў навукі і культуры Беларускай ССР

У азнамянаванне 25-й гадавіны Бела-
рускай ССР, за дасягненні ў развіцці
гаспадаркі, культуры, навукі і мастацтва
беларускага народа і за выдатныя по-
спехі ў арганізацыі партызанскай бараць-
бы супроць нямецка-фашысцкіх захопні-
каў **узнагародзіць**:

Ордэнам Леніна

1. Багатырова Анатоля Васільевіча.
2. Ветрава Івана Дзмітрэвіча.
3. Жыжанкова Флавіяна Васільевіча.
4. Кудраева Владзіміра Георгіевіча.
5. Левіцкага Пятра Адамавіча.
6. Макарава Нікалая Іванавіча.
7. Марзона Владзіміра Іосіфавіча.
8. Нікольскага Нікалая Міхайлавіча.
9. Перцава Владзіміра Нікалаевіча.
10. Цікоцкага Еўгенія Карлавіча.
11. Хаўсенка Кірыла Калінавіча.

Ордэнам Чырвонага Сцягу

1. Аляхімовіча Нікалая Міронавіча.
2. Андрэнкава Емельяна Цімафеевіча.
3. Армянінава Дзмітрыя Міхайлавіча.
4. Балыкова Пятра Антонавіча.
5. Баранава Фёдара Аляксеевіча.
6. Бацішава Самуіла Ільіча.
7. Бяленчыка Аляксандра Міхайлавіча.
8. Белішава Андрэя Іванавіча.
9. Войкаву Тацяну Міхайлаўну.
10. Вайцяховіча Сяргея Грыгоравіча.
11. Вырвіч Варвару Пятроўну.
12. Гаўрылава Нікалая Міхайлавіча.
13. Даброціну Елізавету Васільеўну.
14. Закурдаева Васілія Іванавіча.
15. Іванова Фёдара Міхайлавіча.
16. Каліберова Васілія Фёдаравіча.
17. Карабаль Нікалая Лявонцэвіча.
18. Карбоценка Аляксандра Васільевіча.
19. Каўзановіча Гаўрыла Раманавіча.
20. Казлова Васілія Іванавіча.
21. Крайнова Якава Іванавіча.
22. Лузгіна Васілія Іванавіча.
23. Малініна Нікалая Іванавіча.
24. Паладзяка Васілія Іванавіча.
25. Палажэнцава Фёдара Іванавіча.
26. Рудак Аляксея Дзмітравіча.
27. Самалёва Трафіма Васільевіча.
28. Самусевіча Васілія Сяргеевіча.
29. Сямёнава Міхаіла Грыгоравіча.
30. Смірнова Пятра Фёдаравіча.

Ордэнам Айчыннай вайны першай ступені

1. Андрэева Анатоля Еўгенавіча.
2. Баранава Паўла Іванавіча.
3. Бернат Івана Паўлавіча.
4. Баброва Івана Іванавіча.
5. Баброва Касцяна Еўстафавіча.
6. Булойчыка Платона Пятровіча.
7. Бурава Андрэя Карнеевіча.
8. Владыкоўскага Сцяпана Іосіфавіча.
9. Гапеева Ефіма Данілавіча.
10. Гарбачоўскага Макара Давыдавіча.
11. Далідовіча Аляксандра Іванавіча.
12. Дабрадзёя Нікалая Фёдаравіча.
13. Езубчык Анну Андрэеўну.
14. Ждановіча Андрэя Фаміча.
15. Жуковіча Паўла Антонавіча.
16. Змушка Сцяпана Васільевіча.
17. Ільіноўскага Міхаіла Кузьміча.
18. Ісачанка Івана Фёдаравіча.
19. Кавалеўскага Цімафея Раманавіча.
20. Канановіча Ісакіта Селіберставіча.
21. Корж Васілія Захаравіча.
22. Каралёва Паўла Кузьміча.
23. Краўчанка Аляксандра Фёдаравіча.
24. Кудзінава Васілія Раманавіча.
25. Маурава Кірыла Трафімавіча.
26. Максіменка Пятра Нікітавіча.
27. Марчанка Аркадзія Якаўлевіча.
28. Маханько Сямёна Васільевіча.
29. Меркуля Васілія Цімафеевіча.
30. Міхняна Владзіміра Сямёнавіча.
31. Мішура Фёдара Цімафеевіча.
32. Маўчанскага Дзмітрыя Сцяпанавіча.
33. Мажайскага Барыса Іванавіча.
34. Панцялеенка Нікалая Канстанціна-
віча.
35. Палітыка Васілія Ціханавіча.
36. Пінязіка Міхаіла Лявонцэвіча.
37. Прыбыль Хрыстафора Сямёнавіча.
38. Піцерыкова Андрэя Кірылавіча.
39. Самудіна Васілія Емельянічэвіча.
40. Сяргеева Аляксея Андрэевіча.

(Ісачанка, у. 24).

Ад Совецкага Інформбюро

3 аператыўнай зводні за 7 студзеня

На працягу 7 студзеня войскі 1-га Украінскага фронту працягвалі наступленне і авалодалі раённым цэнтрам Ровенскай абласці Клесаў, раённым цэнтрам Жытомірскай абласці горадам Янушполь, раённымі цэнтрамі Вінніцкай абласці Комсамольскае, Апавец, Оратаў, раённымі цэнтрамі Кіеўскай абласці горадам Ржышчаў, Ракітна, а таксама з баямі занялі больш 70 іншых населёных пунктаў. Войскі 1-га Украінскага фронту злучыліся з нашымі войскамі, якія займаюць плацдарм на правым беразе Дняпра, на поўдзень ад Кіева.

Войскі 2-га Украінскага фронту пад камандаваннем генерала арміі Конева 5 студзеня перайшлі ў наступленне і прарвалі абарону праціўніка на Кіраваградскім напрамку. За тры дні наступлення нашы войскі пашырылі прарыв на фронту да 100 кілометраў і ў глыбіню звыш 40 кілометраў, вызвалілі больш 120 населёных пунктаў і сярод іх раённымі цэнтрамі Кіраваградскай абласці Аджамка, Ноўгарадка, вялікія населеныя пункты Суботцы, Грыгораўка, Чырвоны Яр, Новая Андрэўка і інш.

Горад Кіраваград з усіх бакоў акружан нашымі войскамі.

У баях разгромлены тры пяхотныя, адна танкавая і адна матарызаваная дывізіі немцаў. Праціўнік панёс вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы.

На другіх участках фронту — разведка і артылерыйска-мінамётная перастрэлка.

На працягу 6 студзеня нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 141 нямецкі танк. У паветраных баях і агнём знішчаны артылерыі збіт 51 самалёт праціўніка.

ПАДРЫХОТКА ДА ВЯСНОВАЙ СЯЎБЫ — ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА КАЛГАСНІКАЎ

Зноў палі зашумяць ураджаем

Калгаснае сялянства нашага раёна, пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі, актыўна ўключылася ў аднаўленне разбуранай немцамі арцельнай гаспадаркі. Перашчарговай задачай у гэтай грандыёзнай рабоце з'яўляецца ўсебаковая, добрая падрыхтоўка да вясновай сяўбы.

Цяпер у калгасах ідзе засыпка насенных фондаў. У калгасныя свірны ссыпана ўжо 10 тысяч цэнтнераў збожжа, 301 цэнтнер ільнясемя, 89 цэнтнераў лубіну і забуртавана 5.947 цэнтнераў насеннай бульбы. Аднак гэта складае толькі 52 процанты да раённага плана. Патрэбна паскорыць засыпку і ачыстку насення.

Вельмі важным з'яўляецца тое, што, рыхтуючыся да сяўбы, калгасы адзіны да аднаго ўключаюцца ў сацыялістычнае спаборніцтва. Калгаснікі сельгасарцелі імені Кірава (старшыня тав. Шабалін), Кузьмінскага сельсавета, на агульным сходзе абмеркавалі і зацвердзілі вытворчы план. У калгасе арганізаваны бригады, звенні, вызначаны бригадзіры і звенняводы. Тут-жа, на сходзе, калгаснікі ўзялі на сябе канкрэтныя абавязальствы і выклікалі на сацыялістычнае спаборніцтва калгаснікаў сельгасарцелі імені Варашылава, Васілевіцкага сельсавета. Варашылаўцы,

у сваю чаргу, выклікалі суседні калгас, і такім чынам у спаборніцтва цяпер уключылася большасць калгасаў раёна.

Сацыялістычнае спаборніцтва, якое разгарнулася паміж калгасамі, дало свае вынікі. 8 сельгасарцелей поўнаасцю засыпалі і ўжо заканчваюць ачыстку насенных фондаў. У калгасныя хлявы пастаўлены 478 коней, для астатніх 1700 рыхтуюцца канюшні. Поўным ходам працуюць 9 кузняў, рамантуюць сельгасгаспадарчы інвентар.

Рыхтуюцца да сяўбы МТС. Калектывы Церахоўскай МТС заканчваюць рамонт і абсталяванне трактарнай майстэрні і рыхтуюцца да прыёму трактараў. У Пролетарскай МТС арганізаваны курсы трактарыстаў. На курсах навучаюцца 50 юнакоў і дзяўчат.

Адступаючы з нашага раёна, нямецка-фашысцкія вылюдкі імкнуліся ўсё зраўнаць з зямлёю. Яны палілі ўзрывалі, рабавалі, забівалі. У аднаўленчай рабоце нам прыходзіцца зарас суграшадца з вялікімі цяжкасцямі. Але мы пераможам іх. Калгаснае сялянства нашага раёна зноў зажыве шчаслівым радасным жыццём, калгасныя палі зашумяць багатым ураджаем.

П. Гардзюў

Сакратар Церахоўскага РК КП(б)Б

Будаўнічыя бригады

Ветка. (Наш кар.). Прадоўжыў вызваленнага раёна з усёй энергіяй узяліся за аднаўленне народнай гаспадаркі, разбуранай фашысцкімі варварамі.

У раённым цэнтры і ў радзе калгасаў створаны будаўнічыя бригады. Яны фарсіруюць рамонт будынкаў. У першую чаргу абсталяваюцца прытулак для сем'яў франтавікоў і партызан, а таксама для дзяцей-сірат, бацькі якіх загінулі ад рукі нямецка-фашысцкіх акупантаў. У раённым цэнтры адрамантаваны будынкі для хлебапяркарні, сталовай і клуба.

Будні калгаса

Калгас імені Луначарскага, Ціманаўскага сельсавета, ажывае, залечвае раны, нанесеныя нямецкімі акупантамі. Рупная, нястомная рука кіруе гэтым калгасам. Старшыня калгаса тав. Заяц любіць парадак і арганізаванасць. Ён не церпіць ніякай недадзелкі.

У калгасе поўнаасцю абатулены коні. Яны стаяць у канюшнях, забяспечаны кармамі. Калгасны конюх Антон Сцяпанавіч Менжулаў, не пакладваючы рук, працуе над умацаваннем калгаса.

— Я не магу дапусціць, — гаворыць Антон Сцяпанавіч, — каб нашы коні былі недагледжаныя, галодныя або ненапоеныя ўчас. Каня заўсёды трэба трымаць у спраўнасці.

За нястомную працу, за цвёрды характар Антон Сцяпанавіч карэстаецца вялікай павагай сярод калгаснікаў.

Мы аглядаем маёмасць калгаса.

— Сельгасінвентар рыхтуем да вясны, — гаворыць старшыня калгаса тав. Заяц.

У хляве, ля сцяны, стаяць калезныя бораны, побач — плугі.

Аглядаем сеназал, свіран, бурты бульбы. Заходзім у канцелярыю калгаса. Бригадзір Юранкова Зінаіда Сямёнаўна расказвае аб справах у калгасе.

Калгасны рахункавод падлічвае вынікі выканання дзяржаўных паставак. Заданне па хлебу, мясу перавыканана. Сена і салома поўнаасцю зданы.

Нядрэнна абстаяць справы ў калгасе. Гэта робіць чэсць калгаснікам і кіраўнікам калгаса.

А. Рудой

Клімавіцкі раён.

Па Совецкаму Саюзу

Пушчана пятая печ навінната ферасплаваў

Будаўнікі трэста „Сталінскіпрамстрой“ і металургі кузнечкага ферасплаўнага завода пусцілі 5-ю печ. Атрымана тэлеграма ад таварыша Сталіна, у якой ён вітае будаўнікоў і металургаў з новай перамогай.

На аднаўленне Данбаса

Рабочыя Кіраўскага завода адправілі Данбасу эшалон з 40 вагонаў. Паслана 500 тон метала, многа станкоў.

Падарунак Радзіме

Выдатны падарунак падрыхтавалі шахцёры Данбаса Радзіме. У дзесяці вугальных трэстах камбіната „Сталінвугаль“ заканчваецца прыём 14 шахт, датэрмінована адноўленых і падрыхтаваных да нармальнай эксплуатацыі.

За граніцай

Бенеш вярнуўся ў Лондан

Англіскае агенства Рэйтэр паведамляе, што прэзідэнт Чэхаславацкай рэспублікі Эдуард Бенеш 6 студзеня вярнуўся з Масквы ў Лондан.

Суд над усташскім катом

На вызваленнай часцямі народна-вызваленчай арміі тэрыторыі Югаславіі адбыўся суд над усташом. Маркам Бачычам, які са сваёй групай летам 1941 года арганізаваў масавае забойства 1500 югаслаўцаў — жыхараў горада Бугойна. Кат прыгаворан да пакарання смерцю праз павешанне.

ЛЮДЗІ АДНОЙ МТС

Страшна і балюча глядзець на гэтыя мясціны. Да вайны тут быў прыгожы гарадок Месіслаўскай МТС. Цяпер Нікалай Андрэевіч Крылоў, дырэктар МТС, прышоў аглядаць сядзібу і не можа спазнаць. Тройчы праклятыя немцы разбурылі і спалілі ўсё дашчэнту. Ад прыгожага клуба, вялікіх рамонтных майстэрняў, гаража, навеса для трактарнага парка, сталовай, інтэр'яга, канторы — ад усёго гэтага цудам уцалела адна хатка, якая стаяла побач з МТС.

— Пустэча... — з болей сэрцы сам сабе сказаў Нікалай Андрэевіч. — І рады зрабілі пустыню, каб тут не было жыцця. А мы адродзім цябе, родная МТС, адновім назло немцам, на радасць людзям.

Такія пачуцці былі ў кожнага трактарыста і камбайнера, слесара і токара, учот-

чыка і прыбіральшчыцы, якія вярнуліся на працу ў сваю родную МТС. У іх было адно жаданне — як мага хутчэй аднавіць МТС. І патрыёты пачалі працаваць, не шкадуючы сваіх сіл. Слесар Іван Кароўскі, трактарыст Шалабода аднаўляюць рамонтныя майстэрні і трактары. Днём і позна вечарам іх можна бачыць за працай. З першых дзён яны пачалі выконваць нормы на 130—150 процантаў.

Аднойчы Фіма Шалабода прананаваў Івану Кароўскаму заключыць дагавор на сацыялістычнае спаборніцтва. Той згадзіўся. Яшчэ старанней пачалі працаваць, кожны дзень падводзячы вынікі. У першы ж дзень Кароўскі выканаў заданне на 180 процантаў, а Шалабода — на 175.

— Што-ж гэта, браток, атрымліваецца? — сказаў

Фіма Шалабода. — Я прапанаваў спаборнічаць і я-ж застаўся ў хваце. Заўтра я, браток, выпраўлю становішча.

Позна вечарам Шалабода сядзеў за газовай і прадумваў усе дэталі працы, каб паскорыць тэмпы. Ён прылаў заўвагу таварыша, што у яго няма часу ідзе на курава. І Шалабода рашыў пачаць рахунак дарагіх у працы хвілін.

Назаўтра яны пачалі працаваць з усходам сонца. Дзень быў напружаны. Споборнічаючы, эканомілі кожную хвіліну. Позна вечарам былі падведзены вынікі. Кароўскі выканаў норму на 205 процантаў, Шалабода — на 237.

Так спаборнічаюць рамонтнікі. У асобныя дні яны ўжо выконваюць больш чым па тры нормы. З іх бяручы прыклад усе людзі МТС, якімі кіруе Фіма Шалабода. Радзімы і людзі яго доўга да гэтага.

Вось слесар-інструментальшчык Пётр Шапалёў. Прыміўным інструментам ён робіць для майстэрні неабходныя рэчы і кожны дзень дае не менш двух норм.

— Нашы людзі працуюць не за страх, а за сумленне — гаворыць дырэктар МТС тав. Крылоў.

І сапраўды. Калектыв працуе на-ваеннаму. Трактарыст Шалабода па пытанне, як і чым ён працуе, даючы тры нормы, адказаў:

— Я, браток, працую сваім сэрцам.

„Сэрцам працуюць“ дзесяткі людзей. Трактарыст Міхась Шугаеў заўважыў два загрузы ў Янаўскім балодзе папсаваныя трактары. Вывесці іх адтуль, здавалася, было немагчыма, але патрыёт зрабіў усё, што падказвала яму сумленне. Стоячы на поясе ў дрыгве, ён разбіраў трактары нагузлы і асобныя дэталі. Было надзвычай

холадна і цяжка, але гарачая любоў да радзімы і лютая нянавісць да немца да лі сілу совецкім людзям. Сумесна з Васілем Аліпенка патрыёт Міхась Шугаеў за некалькі дзён разабраў трактары, вынес іх на руках з балота і на конях перавёз у МТС.

Самаадданая праца калектыва вылучыла Месіслаўскую МТС у лік перадавых. На сядзібе МТС становяцца ў строй усё новыя машыны. На дарогах вайны ўжо знойдзена і адрамантавана 8 трактараў, некалькі сялака і трактарных плугоў.

МТС дасягнула добрых поспехаў, але совецкія патрыёты абавязваюцца працаваць яшчэ лепш. Гэта падказвае ім гарачая любоў да Радзімы і лютая нянавісць да немцаў.

Васіль Пыжкоў.

Магілёўская обласць.

Рэдакцыйная калегія

